

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Gemeente Hardenberg, [REDACTED]
Aangevraagde activiteiten :	het realiseren van een bedrijventerrein
Datum ontvangst aanvraag :	05.12.2022
Locatie :	gebied rond Polendwarsweg 1 Heemserveen
Datum beschikking :	17.02.2023
Kenmerk :	D2022-12-007903
Zaaknummer :	2022-016529

Datum verzending

17.02.2023

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	4
A.4	Niet mee eens?	5
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	6
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	6
B.2	Algemeen	6
B.3	Soortspecifiek	7
B.4	Overige zaken	8
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	9
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	9
C.1.1	Bevoegdheid	9
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	9
C.1.2	Procedure	9
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	9
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	9
C.1.2.3	Relevante overige besluiten	9
C.1.3	Toetsingskader soorten	10
C.1.3.1	Wettelijke regels	10
C.1.3.2	Provinciaal beleid	10
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	10
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	10
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	10
C.2.2	Doel van het project	11
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	11
C.2.4	Periode	11
C.2.5	Onderliggende documenten	11
C.2.6	Aanvullende gegevens	11
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	11
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	11
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	11
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	12
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	13
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	13
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	13
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	13
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	13
D.	SLOTCONCLUSIE	15

E.	BIJLAGE	16
-----------	----------------------	-----------

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

Mevrouw [REDACTED] van het adviesbureau BügelHajema Adviseurs B.V. heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend.

Deze hebben wij op 5 december 2022 ontvangen en geregistreerd onder kenmerk 2022-016529.

De aanvraag is gedaan vanwege het realiseren van een bedrijventerrein. In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing² te verlenen van verbodsbepalingen voor nationaal beschermde soorten. In het bijzonder gaat het om het verbod om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de steenmarter en de das opzettelijk te beschadigen of te vernielen³. Deze ontheffing heeft betrekking op het realiseren van een bedrijventerrein voor de locatie gebied rond Polendarsweg 1 Heemserveen. Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 januari 2028.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit:

- BügelHajema Adviseurs B.V., 5 december 2022, *Activiteitenplan Wet natuurbescherming Bedrijventerrein Heemserpoort*.

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

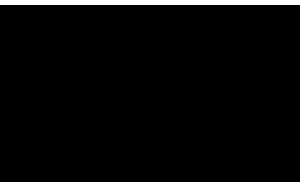
Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Hardenberg;
- BügelHajema Adviseurs B.V., [REDACTED]

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Wim Vliek,
i.a. Teamleider Vergunningverlening.

¹ In het kader van art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb

² Op basis van art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8 Wnb

³ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via https://regelen.overijssel.nl/Producten_en_diensten/Bezwaar_klacht_informatie_schade/Bezwaar_tegen_beslissing_provincie_Overijssel.
3. Via de e-mail naar klachtenbezwaar@overijssel.nl.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-12-007903). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologisch deskundige⁴, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁴ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Soortspecifiek

5. Het uitvoeren van het ongeschikt maken van het projectgebied voor steenmarter en das vindt plaats buiten de kwetsbare periodes van de betrokken soorten.

De kwetsbare voortplantingsperiode van de steenmarter loopt van 15 maart tot en met 31 juli (Figuur 1).

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Steenmarter												
Voortplantingsperiode												

Figuur 1: De kwetsbare voortplantingsperiode (rood) van de steenmarter en de periode waarin ongeschikt maken van het leefgebied mogelijk is (groen).

De kwetsbare voortplantingsperiode van de das loopt 1 december tot en met 30 juni (Figuur 2). Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen de kwetsbare periodes van de steenmarter en de das langer dan wel korter duren. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt bepaald door een ecologisch deskundige op het gebied van de steenmarter en de das. Afwijkingen worden onderbouwd opgenomen in het logboek.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Das												
Voortplantingsperiode												

Figuur 2: De kwetsbare voortplantingsperiode (rood) van de das en de periode waarin ongeschikt maken van het leefgebied mogelijk is (groen).

6. Het ongeschikt maken van het projectgebied als leefgebied voor steenmarter en das vindt plaats door het maaien, vergraven en snoeien van de vegetatie in het projectgebied. Bij het uitvoeren van maai-, graaf- of snoeiwerkzaamheden wordt één kant op gewerkt, bij voorkeur van oost naar west, zodat eventueel aanwezige dieren kans hebben om weg te vluchten in de richting van nieuw te realiseren of bestaand leefgebied. Het projectgebied dient tijdens de werkzaamheden te allen tijde ongeschikt te blijven voor steenmarter en das, door aanwezige vegetatie laag (<10 cm) te houden.
7. In de nieuw aan te leggen bosschages en kruidenstroken worden 6 vervangende verblijfplaatsen voor steenmarter gerealiseerd. Dit gebeurt in de vorm van steen- en/of takkenhopen. Deze worden gebouwd op een fundering van zand of grind. Hierop wordt een nestkamer van ongeveer 30 bij 30 centimeter gebouwd door 2 boomstammen met een diameter van 15-20 centimeter tegenover elkaar op de fundering te leggen en hier bovenop met boomstammen een dak te vormen. De nestkamer wordt gevuld met droog hooi of vergelijkbaar materiaal. De nestkamer heeft minimaal 2 openingen van maximaal 8 centimeter groot. Boven op de boomstammen wordt grof en fijn snoeimateriaal gestrooid. De steenhoop wordt op dezelfde manier gerealiseerd, alleen dan met stenen in plaats van met boomstammen en snoeimateriaal (zie Figuur 4 in E – Bijlage van deze ontheffing).
8. De oevers van de watergang in het midden van het plangebied worden aangeplant met natuurlijke, ruige begroeiing. Daarnaast wordt er geen oeverbeschoeiing geplaatst en worden de oevers niet gemaaid, zodat er jaarronde dekking aanwezig is.
9. Om vrije toegang voor de betrokken soorten tot het zonnepark te garanderen, komt de onderrand van het hek rond het zonnepark minimaal 20 centimeter boven het maaiveld te liggen.
10. Om te voorkomen dat het bedrijventerrein een belemmering vormt voor dassen en andere soorten om foerageergebieden en andere burchten ten zuiden van het projectgebied te bereiken, worden van noord naar zuid over het bedrijventerrein groenverbindingen van minimaal 15-20 meter breedte aangelegd. Deze verbindingen worden ingezaaid met een kruidenrijk grasmengsel en langs de randen worden struweelhagen geplaatst.
11. Onder de N343 en de Jachthuisweg worden twee faunatunnels geplaatst. Deze tunnels hebben een diameter van 30 tot 50 centimeter. Langs de noordzijde van de N343 en de zuidzijde van de Jachthuisweg wordt een raster geplaatst. Dit raster heeft een minimaal hoogte van 1 meter en een

minimale lengte van 30 meter. De enige openingen in dit raster zullen de te plaatsen faunatunnels zijn (zie Figuur 5 in *E – Bijlage* van deze ontheffing voor locaties van de tunnels).

12. Er wordt in totaal minimaal 16,5 hectare aan vervangend leefgebied voor das en steenmarter gerealiseerd. Het nieuwe leefgebied bestaat uit de volgende onderdelen en inrichting (zie Figuur 5 in *E – Bijlage* van deze ontheffing voor locaties):
- 5,5 hectare grond op en om het bedrijventerrein en langs de randen van het zonnepark. Langs de randen van het bedrijventerrein en tussen de rand van het zonnepark en de zonnepanelen wordt een zone van minimaal 10 meter vrijgelaten van bebouwing. Rondom het bedrijventerrein en rondom het gehele zonnepark worden zones van kruidenrijk grasland en struweelhagen aangeplant. Deze zones zijn tussen de 3 en 10 meter breed.
 - 11 hectare grond onder en tussen de zonnepanelen. De grond onder het toekomstige zonnepark zal worden ingezaaid met een kruidenrijk grasmengsel. De minimale afstand tussen de panelen is 2,2 meter en de panelen worden minimaal 0,7 meter boven het maaiveld geplaatst, zodat regen en licht de ondergrond kunnen bereiken. Het grasland onder en tussen de zonnepanelen zal indien mogelijk worden begraaasd met schapen. Mocht begrazen met schapen niet mogelijk blijken, dan worden de stroken tussen en onder de zonnepanelen 1-2 keer per jaar gefaseerd gemaaid met afvoer van het maaisel en wordt er jaarlijks een lichte bemesting met organische vaste mest van ca. 10 ton/ha aangebracht. De fasering houdt in dat twee keer per jaar wordt gemaaid waarbij per maaibeurt 15% van het grasland wordt overgeslagen.

B.4 Overige zaken

13. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de das en de steenmarter.
14. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁵. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hardenberg gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Hardenberg
Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000-gebieden	Provincie Overijssel contactadres: Postbus 10078, 8000 GB Zwolle e-mail: postbus@overijssel.nl

Uw project vindt binnen de invloedsfeer van een Natura 2000-gebied plaats. Het is niet uit te sluiten dat dit project effecten heeft op één of meerdere instandhoudingsdoelen van dit gebied en u hiervoor een vergunning nodig heeft (art. 2.7 Wnb). Op basis van de voorliggende aanvraag om ontheffing kunnen wij hierover geen besluit nemen. Als u zekerheid wilt over het wel of niet vergunningplichtig zijn, kunt u hiervoor een separate aanvraag bij ons indienen. Voor vragen over deze vergunning Wnb kunt u contact met ons opnemen (Overijssel Loket 038 499 88 99).

⁵ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming⁶ en (soms) de Regeling natuurbescherming⁷ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017⁸ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten⁹ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het project behelst het slopen van de bebouwing van een voormalig AZC en overige bebouwing aan de Polendwarsweg 1 en 2 in Heemserveen. Daarnaast wordt aanwezige beplanting in het projectgebied verwijderd. In het projectgebied wordt een bedrijventerrein inclusief zonnepark en een gedeelte met woningen gerealiseerd.

Figuur 3: Ligging van het projectgebied aan de Polendwarsweg in Heemserveen. In het rood het gebied dat op 13 mei 2020 is onderzocht en in het blauw het gebied dat op 29 maart 2021 is onderzocht.

⁶ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

⁷ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

⁸ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

⁹ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

C.2.2 Doel van het project

Het realiseren van een bedrijventerrein en woningen.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor steenmarter en das van het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen¹⁰.

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 maart 2023 tot en met 1 februari 2028.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- BügelHajema Adviseurs B.V., 4 augustus 2020, *Uitgebreide natuurtoets bedrijvenpark Heemserpoort*;
- BügelHajema Adviseurs B.V., 3 maart 2022, *Nader onderzoek bedrijvenpark Heemserpoort*;
- BügelHajema Adviseurs B.V., 5 december 2022, *Activiteitenplan Wet natuurbescherming Bedrijventerrein Heemserpoort*.

Verder zijn de volgende onderzoeken bij de beoordeling betrokken:

- BIJ12, 2017, *Kennisdocument Das*.
- BIJ12, 2017, *Kennisdocument Poelkikker*
- Vleermuisprotocol 2021

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 5 december 2022 ontvangen. Er zijn geen aanvullende gegevens gevraagd.

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In de rapporten *Uitgebreide natuurtoets bedrijvenpark Heemserpoort* en *Nader onderzoek bedrijvenpark Heemserpoort* wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Inventarisatie van beschermde soorten in het projectgebied, uitgevoerd op 13 mei 2020;
- Nader onderzoek naar de aanwezigheid van huismus, vleermuizen, steenmarter, egel en kleine marterachtigen, poelkikker en foerageergebied van das in het projectgebied.

In het kader van het nader onderzoek naar aanwezigheid van huismussen zijn twee bezoeken aan het projectgebied gebracht, op 28 april 2021 en 12 mei 2021. Tijdens deze bezoeken zijn geen huismussen waargenomen.

Het nader onderzoek naar aanwezigheid van vleermuizen is uitgevoerd door 3 inventarisaties van een holte in een boom met een endoscopische camera te doen. Een vierde inventarisatie was gepland, maar is in overleg met de Provincie Overijssel door aanwezigheid van een spreekw in de te onderzoeken boom niet uitgevoerd. De inventarisaties zijn uitgevoerd op 11 juni 2021, 9 september 2021 en 28 september 2021. Tijdens deze inventarisaties zijn geen vleermuizen in de boomholtes aangetroffen.

Het nader onderzoek naar aanwezigheid van steenmarter, egel en kleine marterachtigen is uitgevoerd door zes camera's (4 struikrovers en 2 wildcamera's) op beschutte en geschikte plekken in het projectgebied te plaatsen. Daarnaast zijn 4 sporenbuizen langs geschikte lijnvormige elementen, zoals grasstroken of takkenrillen geplaatst. De materialen hebben 3 weken in het veld gestaan. Er zijn geen

¹⁰ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

kleine marters of egels met de camera's waargenomen. Wel zijn er meerdere keren steenmarters op de camera's vastgelegd.

Het nader onderzoek naar de aanwezigheid van poelkikker in het projectgebied is, conform het *Kennisdocument Poelkikker*, 2 keer bezocht in de periode mei-juni 2021. Tijdens deze bezoeken is gelet op kooractiviteit en roep van poelkikkers. Tijdens deze bezoeken zijn geen poelkikkers in het projectgebied of de omgeving van het projectgebied gehoord.

Het onderzoek naar foerageergebied van de das is uitgevoerd door op 15 december 2021 een veldbezoek aan het projectgebied te doen en door informatie over dassenburchten in de omgeving in te winnen bij Stichting Das en Vecht. Uit dit onderzoek blijkt dat het projectgebied tussen 3 bekende dassenburchten in de omgeving in ligt. Tijdens het locatiebezoek zijn enkele sporen waargenomen, zoals mogelijke wissels aan de zuidzijde van het gebied. Deze wissels lopen in noord-zuidelijke richting. Op basis van dit onderzoek wordt geconcludeerd dat het projectgebied door de das wordt gebruikt als verbinding tussen burchten in de omgeving en als foerageergebied.

Wij zijn van oordeel dat het uitgevoerde onderzoek afdoende is geweest om de aanwezigheid en functie van verblijfplaatsen van de onderzochte soorten vast te stellen. Wij zijn van oordeel dat de aangetroffen soorten overeen komen met de te verwachten soorten.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan mogelijk verblijfplaatsen en leefgebied van de steenmarter en essentieel foerageergebied van de das verloren.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag¹¹, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de das. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de steenmarter en de das zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- Het ongeschikt maken van het projectgebied als leefgebied buiten de kwetsbare periodes van de betrokken soorten. Uit de kwetsbare periodes van de steenmarter en de das volgt dat de meest geschikte periode voor ongeschikt maken augustus tot en met november is (voorschrift 5);
- Het ongeschikt maken van het projectgebied door het maaien, vergraven en snoeien van de vegetatie in het projectgebied (voorschrift 6);
- Het aanleggen van 6 vervangende verblijfplaatsen voor steenmarter in de vorm van takken- en/of steenhopen (voorschrift 7);
- Het creëren van natuurlijke oevers van de watergang in het midden van het projectgebied (voorschrift 8);
- Het zodanig realiseren van het hek rond het zonnepark dat de onderkant van het hek minimaal 20 centimeter boven het maaiveld komt te liggen (voorschrift 9);
- Het realiseren van groenverbindingen van minimaal 15-20 meter breed die van noord naar zuid over het bedrijventerrein komen te liggen (Figuur 5 in *Hoofdstuk E – Bijlage*; voorschrift 10);
- Het plaatsen van 2 faunatunnels onder de N343 en de Jachthuisweg (voorschrift 11);
- Het realiseren van minimaal 16,5 hectare aan vervangend leefgebied voor steenmarter en das, waarvan 5,5 hectare wordt gerealiseerd door op en om het bedrijventerrein en langs de randen van het zonnepark zones van kruidenrijk grasland en struweelhagen aan te planten en langs de randen van het bedrijventerrein en het zonnepark een strook van minimaal 10 meter breed vrij te houden van bebouwing. De overige 11 hectare grond ligt onder en tussen de zonnepanelen en wordt ingeplant met een kruidenrijk grasmengsel en zal indien mogelijk worden begraasd met schapen of licht worden bemest en gemaaid (voorschrift 12).

¹¹ Hoofdstuk 6 pagina 16 tot en met 23

De landelijke staat van instandhouding van de steenmarter wordt wegens een toenemende populatie als gunstig ingeschat¹². De voorgenomen werkzaamheden hebben door het nemen van voldoende mitigerende maatregelen geen negatieve effecten op de lokale staat van instandhouding van de steenmarter.

De das wordt momenteel als 'thans niet bedreigd' beoordeeld voor de rode lijst. De landelijke staat van instandhouding wordt wegens een verbeterende populatietrend als gunstig beoordeeld¹³. De voorgenomen werkzaamheden hebben wegens het nemen van voldoende mitigerende maatregelen geen negatieve effecten op de lokale staat van instandhouding van de das.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van het realiseren van een bedrijventerrein leiden tot het beschadigen en/of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen van de steenmarter en de das. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.10, eerste lid, sub b van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project. De beoogde ontwikkeling heeft een positief effect op het terugdringen van het woningtekort en het tekort aan werkruimte in de omgeving van Hardenberg, dus het is niet wenselijk om de beoogde ontwikkeling niet uit te voeren. Het is niet wenselijk om het project op een andere locatie uit te voeren omdat dat niet bij zou dragen aan efficiënt ruimtegebruik en mogelijk een groter negatief effect zou hebben op natuurwaarden dan op de huidige locatie. Bij de huidige inrichting wordt rekening gehouden met de ecologische waarden van het gebied, dus een alternatieve inrichting heeft geen toegevoegde waarde.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde.

Voor dit project wordt een omgevingsplan of bestemmingsplan opgesteld dat het realiseren van een bedrijventerrein mogelijk maakt. Heemserpoort is verder onderdeel van de programmeringsafspraken 2019-2022 die met de provincie zijn gemaakt over het herstel van de balans tussen vraag en aanbod van woningbouw en werklocatie. Hiervoor wordt de bestemming van het huidige terrein gewijzigd en wordt het huidige terrein heringericht. Het huidige terrein wordt vergraven en hier worden gedeeltelijk gebouwen geplaatst. Gezien de geplande ontwikkelingen en werkzaamheden om het gebied herin te richten, wordt de ontheffing in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied aangevraagd.

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁴ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

¹² Zoogdierverseniging, 2022, *Steenmarter*

¹³ Zoogdierverseniging, 2022, *Das*

¹⁴ Art. 1.10, derde lid Wnb

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁵. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

¹⁵ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen om het beschadigen of vernielen van vaste rust- en verblijfsplaatsen van de steenmarter en de das kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijk belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

E. Bijlage

Figuur 4: Tekening van takken- en steenhoop als vervangende verblijfplaats voor steenmarter.

Figuur 5: Toekomstige inrichting van het projectgebied met te nemen mitigerende maatregelen ten aanzien van steenmarter en das.